

20. 9. 2007

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Připravovaná novela zákona o soudech a soudcích

Dosavadní zákon o soudech a soudcích počítá pouze s osmi krajskými soudy v sídlech původních krajů dle starého modelu krajského uspořádání. Ústavním zákonem č. [347/1997](#) Sb. bylo zřízeno nově 14 krajů, aniž by se tato úprava promítla do uspořádání soudní soustavy.

Zákon č. [6/2002](#) Sb., o soudech a soudcích, se pokouší tuto nevyváženost, byť zcela nedostatečně, odstranit zřízením poboček krajských soudů v sídlech šesti nově zřízených krajů (§ 13 odst. 1). Uvedené pobočky již fungují v Liberci, Olomouci, Pardubicích, Zlíně a Jihlavě. Z logiky rozmístění těchto poboček plyne, že by měly postupně převzít agendu nových krajů, v jejichž sídelních městech byly zřízeny.

Přijetím zákona o soudech a soudcích v jeho současném znění tak byl dán obecný souhlas s postupným vybudováním jednotlivých poboček, a tedy i s vynaložením příslušných finančních prostředků na jejich vybudování. Jejich zřízení si vyžádá nepochybně přinejmenším náklady spojené s pořízením a vybavením prostor. Pokud se týká personálního zajištění poboček, dojde pouze k převodu systemizovaných míst z mateřského pracoviště na pobočku podle objemu agendy, která na příslušnou pobočku bude z tohoto pracoviště přesunuta. O konkrétních investicích má být již podle stávající úpravy rozhodováno samostatně, dle možností státního rozpočtu.

Současný stav, kdy o právech a povinnostech občanů jednoho kraje rozhodují různé krajské soudy, v závislosti na konkrétní úpravě místní příslušnosti v tom kterém předpise, je pro odbornou veřejnost, natož pak pro veřejnost laickou, nepřehledný a neudržitelný. Tato situace nastává v Libereckém kraji v případě okresu Semily, kraji Vysočina v případě okresů Havlíčkův Brod, Pelhřimov a ve Zlínském kraji v případě okresu Vsetín. Například k projednání žaloby obyvatele okresu Semily ve věci důchodového pojištění a zabezpečení je příslušný Krajský soud v Hradci Králové, naopak například žalobu proti rozhodnutí ve stavebním řízení projedná Krajský soud v Ústí nad Labem. Nepřehlednost a určitou zmatečnost současné soustavy krajských soudů je nutno vnímat i z pohledu občanů jiných států EU, kteří se budou u našich soudů domáhat ochrany svých práv. To přichází v úvahu, s ohledem na principy volného pohybu osob, zboží a kapitálu, zejména v oblasti správního soudnictví, kde je chaos v určení příslušnosti soudu největší, a v oblasti obchodního soudnictví.

Zřízením samostatných krajských soudů v krajích, kde tyto soudy dosud nefungují, povede ke zpřehlednění struktury soudních orgánů, přiblížení výkonu soudní moci lidem a ve svém důsledku k zajištění efektivnější ochrany práv občanů. Riziko roztržitosti judikatury nehrozí, neboť u všech krajských soudů a jejich poboček fungují evidenční senáty vytvořené podle instrukce MS ČR č. 20/2002, které zajišťují sjednocování judikatury.

Ve srovnání se současným právním stavem, který počítá se zřízením poboček krajských soudů zajišťujících výkon soudní moci na území nově vzniklých krajů, jež vlastní krajské soudy nemají, neznamená zřízení nových krajských soudů žádné finanční náklady navíc. Systémově již bylo rozhodnuto, že pobočky krajských soudů dle § 13 odst. 1 zřízeny budou a že tedy dle možností státního rozpočtu budou vynaloženy příslušné finanční prostředky na jejich zřízení. O tom, kdy a jak vysoké tyto prostředky budou, bude rozhodováno zvláště dle možností státního rozpočtu. Zřízení

plnohodnotného krajského soudu v určité fázi rozvoje pobočky (existuje materiálně technické zabezpečení pobočky, je vyřizována veškerá agenda krajského soudu) nevyžaduje zvýšené náklady, neboť dojde pouze k přerozdělení systemizovaných míst z původního krajského soudu podle objemu vyřizované a převáděné agendy a podle počtu okresních soudů, které přejdou pod nově vzniklé krajské soudy.

Novela otevírá možnost zřídit krajské soudy ve všech krajích, tuto možnost ponechává na parlamentu, který sám posoudí v každém konkrétním případě připravenost dané pobočky. Vychází z předpokladu zřízení pobočky v souladu s § 13, postupného převzetí veškeré soudní agendy pro daný kraj touto pobočkou, a následné "přeměny" této pobočky v samostatný krajský soud zákonem.

K některým opatřením v soudnictví:

V Liberci již od roku 1969 funguje pobočka Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen pobočka). V současné době tato pobočka vyřizuje třetinu agendy celého ústeckého soudního kraje, přičemž projednává a rozhoduje prakticky veškerou agendu z okresů Liberec, Jablonec nad Nisou a Česká Lípa. Agendu z okresu Semily, který územněsprávně patří do Libereckého kraje, zatím vyřizovat nemůže, neboť obvod Okresního soudu v Semilech náleží do obvodu Krajského soudu v Hradci Králové. Danou agendu je však připravena převzít.

V současné době dle schváleného rozvrhu práce pobočka zajišťuje, kromě shora uvedené agendy, i civilní odvolací agendu z okresu Děčín.

Pobočka má cca 90 pracovníků, z toho 29 soudců (pro srovnání, celý ústecký soud včetně pobočky má 94 soudců). V důsledku rozšíření věznice, v jejímž objektu se pobočka i okresní soud nacházely a který musely opustit, byla v roce 2001 investicí ve výši 320 mil. Kč otevřena nová budova soudu, která byla již při výstavbě dimenzována pro činnost samostatného a plnohodnotného krajského soudu. Pracoviště pobočky tedy disponuje v současné době prostorami i vybavením, v nichž lze okamžitě zahájit provoz samostatného krajského soudu.

V případě zřízení samostatného soudu je tento schopen v horizontu dvou až tří let zlikvidovat nedodělky z minulých let, zejména v oblasti obchodního a správního soudnictví, hrozící v současné době řadou žalob u Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku.

V minulých letech se mezi soudci libereckého okresního soudu a liberecké pobočky a soudci z přilehlých polských a německých regionů vyvinula určitá forma vzájemné spolupráce, jejímuž dalšímu rozvoji v současné době brání právě neexistence samostatného krajského soudu v Liberci. Potřeby euroregionu, jehož součástí je Liberecký kraj, jsou zcela odlišné od euroregionu, do kterého spadá kraj ústecký. Přitom s ohledem na vstup ČR do EU je rozvoj vzájemné spolupráce soudních orgánů mezi členskými zeměmi EU a kandidátskými zeměmi více než žádoucí.

Zřízení samostatného krajského soudu s obvodem působnosti, který by se kryl s obvodem působnosti Libereckého kraje, výhledově přispěje i k efektivnímu využívání prostředků Evropské unie, zejména v návaznosti na nařízení Rady (ES) č.743/2002 ze dne 25. 4. 2002, kterým se stanoví rámec činností Společenství pro usnadnění realizace soudní spolupráce ve věcech občanských, ale i dalších existujících programů, např. AGIS zahrnující v oblasti trestněprávní dílčí programy OISIN, STOP, Grotius - criminal, Falkone a Hippokrates. Pro tyto programy je společné, že prostředky z nich může čerpat pouze konkrétní okruh subjektů, tedy i justiční orgány organizované podle vnitrostátních předpisů. To ve svém důsledku znamená, že z čerpání prostředků, při zachování stávajícího stavu, jsou pobočky krajských soudů vyloučeny, ačkoliv právě v jednotlivých neplnoprávných soudních krajích by jejich využití přicházelo nejvíce v úvahu. Již zmiňované nařízení Rady (ES) č.743/2002 ze dne 25. 4. 2002 předpokládá, že na jednotlivých projektech spadajících do rámce tohoto programu se

musí podílet nejméně 3 členské státy. S ohledem na geografickou polohu Libereckého kraje, který sousedí s členským státem EU (SRN) a Polskem přistoupiším k Evropské unii spolu s ČR a s ohledem na již navázané kontakty českých soudců s kolegy ze soudů v SRN a Polsku, jejichž obvody sousedí s obvody soudů v Libereckém kraji, lze předpokládat efektivní realizaci těchto projektů a to zejména v oblasti přeshraniční právní pomoci (viz Směrnice Rady 2003/8/ES z 27. ledna 2003 o zlepšení přístupu ke spravedlnosti v přeshraničních sporech vytvořením minimálních společných pravidel pro právní pomoc v takových sporech).

Za daného stavu věcí, s ohledem na zajištění materiální, personální i technické, nevyžaduje zřízení samostatného krajského soudu v Liberci žádné další finanční náklady. Naopak jeho zřízení je předpokladem k plnému využití již investovaných prostředků. Nutnost zřízení několika nových míst v rámci správy soudu bude vyváжена zrušením těchto míst u mateřského soudu, navíc dojde k úspoře na prostředcích vynakládaných na zajišťování styku mezi pobočkou a mateřským pracovištěm (náklady na dopravu žalob, spisů, účetních dokladů, apod., dále dopravu osob, poštovné, telefony, faxy, výměna veškerých informací, neefektivně odčerpává potenciál pracovní doby.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepřevzaté povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)